

НАЦИОНАЛНА МУЗИКАЛНА АКАДЕМИЯ
„Проф. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ”

ИНСТРУМЕНТАЛЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА "СТРУННИ ИНСТРУМЕНТИ"
СПЕЦИАЛНОСТ - ЦИГУЛКА

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ПРОФ. Д-Р ВЕЛИКА ЦОНКОВА

относно: дисертационния труд на:

ЕВГЕНИ НОЕВ НИКОЛОВ

на тема: Жанрът "Капричио" за соло цигулка през XX век – стилови и технически характеристики

за присъждане на образователната и научна степен "Доктор" по научната специалност „Теория и практика на изпълнителското изкуство”, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство.

Научен ръководител: проф. д.н. Иванка Влаева

София, м.май 2026г.

Евгени Ноев е ярък представител на признатата по целия свят българска цигулкова школа. Той е известен сред музикалните среди със своето богато творческо амплоа и широкоспектърни интереси. Изявява се като солист, камерен изпълнител, оркестрант и преподавател.

Роден през 1972г в София, в семейство на музиканти, Евгени Ноев започва да свири на цигулка на 4 годишна възраст. През 1991 г. завършва с отличие НМУ „Любомир Пипков“ в класа на проф. Евелина Арабаджиева и висшето си образование в НМА „Панчо Владигеров“, където придобива бакалавърска и магистърска степен в класа на изтъкнатия цигулар, педагог и композитор проф. Петър Христосков. В периода 1992 - 1994 г. посещава майсторски класове при проф. Ифра Нийман. Лауреат е на национални и международни конкурси, между които „Светослав Обретенов“ – Провадия, „Майстори, надежди, таланти“ – Албена, "Коциян" – Чехия и др. Бил е концертмайстор на оркестрите на Музикален театър „Стефан Македонски“, Симфониета „София“и на Софийската опера и балет. Изявява се като гост- концертмайстор и солист на Камерен ансамбъл Кьолн (2004 и 2008 г.) От 2009 г. до 2024 г. е в състава на Камерен ансамбъл „Софийски Солисти“, с който изнася концерти у нас и в чужбина.

Понастоящем, изпълнява длъжността „Помощник концертмайстор“ в оркестъра на Софийската опера и балет. Преподавател е по цигулка в НМУ „Любомир Пипков“ – София.

Евгени Ноев посвещава своя дисертационен труд на жанра Капричио за соло цигулка през ХХв, съпоставяйки композиторските и изпълнителските традиции в Европа и САЩ. Темата е уникална по рода си, тъй като до този момент не е представлявала обект на научноизследователски интерес.

Предмет на изследването са 56 творби за соло цигулка през ХХ век на композиторите: Петър Христосков, Васко Абаджиев, Леон Суружон, Йордан Гошев, Константин Мострас, Гражина Бацевич, Хоакин Родриго, Джон Кориляно, Стенли Уайнър и Андреас Макрис.

Целта на изследването е да се представят исторически предпоставки, естетически идеи, използвани изразни и инструментални средства, техническите прийоми и интерпретационни проблеми в разглежданите произведения.

Методът на изследването включва : библиографски анализ, историографски метод, анализ и синтез, сравнителен анализ и изпълнителски наблюдения и практика.

Дисертационният труд е с обем 119 страници, включващи: Увод, Първа глава, Втора глава, Заключение, Приноси, Библиография (98 източника), 48 нотни примери и публикации по темата.

ПЪРВА ГЛАВА - Стилони и технически характеристики в капричиите за соло цигулка на композитори от Русия, САЩ, Полша и Испания.

Тук докторантът прави исторически преглед и етимологичен анализ на жанра Капричио за соло цигулка от неговото зараждане през първата половина на XIX в в творчеството на Локатели и Паганини, с оригинални съпоставки с творчеството на Бах по отношение на формообразуване, полифоничност и импровизационност, както и своеобразен паралел с творчеството на П. Христосков, свързан с използването на танцувални ритми и фолклорни елементи.

В същата глава от дисертационния си труд, благодарение на своя изпълнителски и преподавателски опит, Евгени Ноев прави задълбочен инструментален и интерпретационен анализ на произведения на композитори от Русия, Полша, САЩ и Испания, като систематизира характеристиките на жанра капричио в музиката на XX век. в творбите на: Константин Мострас - Речитатив и токата, Гражина Бацевич - Полски каприз за соло цигулка (1949) и Каприз за соло цигулка (1952), Джон Корилиано - "Червената цигулка"- тема с вариации за соло цигулка (1997), Стенли Уайнър - Седем капричии за соло цигулка (1962), посветени на седем велики цигулари на XX в - Й. Менухин, Дж. Сигети, Н. Милщайн, А. Грюмио, Х. Шеринг, Л. Персингер и И. Щерн. Хоакин Родриго - Капричио за соло цигулка "Поклон пред Сарасате" (1944) и Андреас Макрис - Тонален каприз (1986).

ВТОРА ГЛАВА - Изпълнителска проблематика в капричиите за соло цигулка на български композитори.

Първият раздел включва анализ на двата цикъла от 12 и 24 капричии за соло цигулка от Петър Христосков. Вторият раздел е посветен на цикъла от 9 капричии за соло цигулка от Васко Абаджиев, Каприз на Леон Суружон и Капричио за соло цигулка на Йордан Гошев.

Петър Христосков (1917-2006) е един от колосите в българската музикална история за всички времена. Блестящ концертиращ цигулар, ярък и колоритен композитор, както и виден педагог, професор в Музикалната консерватория (днешната НМА "Проф. П. Владигеров"), създал плеяда впечатляващи цигулари, изградили кариера като изпълнители и педагози у нас и в чужбина - великият диригент Добрин Петков, Петър Арнаудов, Елисавета Казакова, Георги Тилев, Веско Ешкенази и др. Евгени Ноев е един от тях, получил рядката възможност да се развива, още от детските си години, като цигулар и музикант при своя голям Учител. Неслучайно творчеството за соло цигулка на Петър Христосков заема кулминационната точка в дисертацията на докторанта. То е предизвикано от работата на цигуларя-композитор със своите студенти

и вдъхновено от българския фолклор, както и от музиката на ХХв в Европа в по-късните опуси. Капричиите са изпъстрени с многоцветни мелодични линии, характерни шопски интонации, колоритен ритмически рисунък, блестяща виртуозност, пресъздадени чрез всички инструментални елементи от техниката за лява и дясна ръка. Капричиите за соло цигулка оп.1 и оп.24 на П. Христосков са истинско национално богатство. В тях са съчетани всички възможни инструментални и художествени предизвикателства пред цигулари и педагози, което ги прави съизмерими с тези на Паганини, Липински и Виенявски.

12 Капричии за соло цигулка, оп. 1 (1952) е първият цикъл в който П. Христосков поставя основата на своя замисъл, а именно, изграждането на собствена виртуозна школа и репертоар, вдъхновен от българския фолклор. Този цикъл е изпълнен и записан за първи път от самия композитор през 1975г за "Балкантион".

Евгени Ноев разглежда детайлно и с професионална вещина всеки един от тези миниатюрни шедьоври, анализирайки структурата им, както и инструменталните им и художествени специфики.

Вторият цикъл, 24 Български капричии за соло цигулка, оп. 24, е посветен на изтъкнатата цигуларка Евгения-Мария Попова, която е ученичка на Петър Христосков и осъществява премиерното изпълнение на Капричиите и ги издава на компактдиск с италианската музикална къща "Динамик". Този цикъл е самата еманация в творчеството на Христосков. Тук наблюдаваме развитие и обогатяване на инструментално-изразните средства до най-висша степен. Фолклорното присъствие отстъпва пред влиянието на Нововиенската школа от ХХ в. (Втората виенска школа), както и на новата Полска школа, с нейни представители Гражина Бацевич, Пендерецки, Лютославски, Шефер и Рудзински.

Евгени Ноев поставя многожанровостта в Капричиите оп.24 на П. Христосков като основен ракурс в своето изследване и на тази основа ги групира и анализира детайлно-структурно, инструментално и интерпретационно, като допринася със свои идеи и инструментални решения.

Вторият раздел от Втора глава на дисертационния труд на Евгени Ноев е посветен на жанра Капричио за соло цигулка в творчеството на Васко Абаджиев, Леон Суружон и Йордан Гошев. Интересен поглед към творчеството на тези ярки творци от различни поколения, със значимо присъствие в българската музикална история.

Васко Абаджиев (1926-1978), феноменалният и неподражаем български цигулар, оставил незабравима следа в световното изпълнителско изкуство, създава своя цикъл от 9 капричии за соло цигулка, които са неподвластни на тенденциите в жанра.

Евгени Ноев анализира всяко капричио с типичните за него характер, ладо-тонални връзки и специфичност в метроритъма, като отбелязва, че преобладава кантилената и

танцувалността пред виртуозността и бравурата.

Леон Суружон (1913 – 2007) е изтъкнат българско-белгийски цигулар и виден педагог, известен с изпълнителката си и преподавателска дейност в Европа и Азия. Изградил някои от най-добрите представители на българската цигуларска школа - Йосиф Радионов, Ангел Станков, Дора Иванова, Веселин Парашкевов и др. Носител е на званието „Доктор хонорис кауза“ на НМА "Проф. П. Владигеров".

Евгени Ноев отбелязва и анализира Капричиото за соло цигулка на Леон Суружон като ярък пример на този жанр. Освободено от ограниченията на тактовия показател, без фиксирана метроритмична рамка, капричиото е изградено в свободна форма, с характер на каденца в жанра Инструментален концерт. Ако в етюдите на Суружон се долавя влияние на фолклора, то тук преобладава технически сложна фактура и апликатура, с не малко агогически отклонения.

Йордан Гошев (1960) е композитор и професор в ЮЗУ „Неофит Рилски“. В творчеството му има синтез между българските музикални корени и актуални за съвременността композиционни техники. Завършва НМА "Проф. П. Владигеров" с две специалности - пиано при проф. Атанас Куртев и композиция при проф. Александър Танев. Творбите на Йордан Гошев се изпълняват не само в България, но и в редица европейски страни. Той има звукозаписи и нотни издания в България, Армения, Белгия, Германия, Италия и Холандия.

Капричиото за соло цигулка на Йордан Гошев е типичен пример за характерния композиторски стил на автора, а именно, съчетание на линии от Родопския и Пирински фолклор със съвременните композиторски техники.

Евгени Ноев анализира детайлно структурата и богатството от изразни и инструментални средства, които изтъкват сложната фактура на произведението.

Запознавайки се с дисертационния труд на Евгени Ноев, съм дълбоко впечатлена от избора на темата и начина ѝ на разработване, което я превръща във високостойно научно изследване с безспорни приноси в много аспекти:

1. Първа научна разработка на жанра Капричио за соло цигулка на произведения от ХХв от български и чуждестранни композитори.
2. Съпоставка на традиции и нововъведения в композиторските школи в България и други европейски страни.

3. Безспорен принос и висок професионален морал по отношение на съхранението и изпълнението на българската класическа музика и подчертаването на стойността ѝ в световен мащаб.

4. Анализът на творбите, структурен, инструментален и интерпретационен, подплатен с личния нотен материал на докторанта и неговите индивидуални решения и насоки, има образователен характер.

С респект и професионална удовлетвореност от дисертационния труд, подпомогнат от научния ръководител проф. д.н. Иванка Влаева, предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "Доктор" по научната специалност „Теория и практика на изпълнителското изкуство“, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство на ЕВГЕНИ НОЕВ НИКОЛОВ.

Проф. д-р Велика Цонкова

13.05.2026г., София

NATIONAL ACADEMY OF MUSIC

"Prof. PANCHO VLADIGEROV"

INSTRUMENTAL FACULTY

DEPARTMENT OF STRING INSTRUMENTS

REVIEW

by

PROF. VELIKA TSONKOVA, PhD

Regarding the dissertation of:

EVGENI NOEV NIKOLOV

On the topic: **The genre "Capriccio" for solo violin in the twentieth century – stylistic and technical characteristics**

for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Theory and Practice of Performing Art", professional field 8.3 Music and Dance Art.

Supervisor: Prof. Ivanka Vlaeva, PhD

Sofia, May 2026

Evgeni Noev is a bright representative of the world-renowned Bulgarian violin school. He is known among the musical circles for his rich creative role and wide range of interests. He performs as a soloist, chamber performer, orchestra member and teacher.

Born in 1972 in Sofia, in a family of musicians, Evgeni Noev began playing the violin at the age of 4. In 1991 he graduated with honors from the National Music School "Lyubomir Pipkov" in the class of prof. Evelina Arabadzhieva and her higher education at the National Academy of Music "Pancho Vladigerov", where he acquired a bachelor's and master's degree in the class of the eminent violinist, pedagogue and composer prof. Petar Hristoskov. In the period 1992-1994 he attended master classes with prof. Ifrah Neaman. He is a laureate of national and international competitions, including "Svetoslav Obretenov" - Provadia, "Masters, Hopes, Talents" - Albena, "Kotzian" - Czech Republic and others. He was concertmaster of the orchestras of the "Stefan Makedonski" Musical Theater, the Sofia Sinfonietta and the Sofia Opera and Ballet. From 2009 to 2024 he was a member of the Chamber Ensemble "Sofia Soloists", with which he gave concerts in Bulgaria and abroad.

Currently, he holds the position of "Assistant Concertmaster" in the orchestra of the Sofia Opera and Ballet. He is a violin teacher at the National Music School "Lyubomir Pipkov" - Sofia.

Evgeni Noev devotes his dissertation to the genre of Capriccio for solo violin in the XXth century, comparing the composer's and performing traditions in Europe and the USA. The topic is unique in that it has not been an object of research interest until now.

The subject of the study is 56 works for solo violin in the twentieth century by composers: Petar Hristoskov, Vasko Abadzhiev, Leon Suruzhon, Yordan Goshev, Konstantin Mostras, Grazhina Bacevich, Joaquin Rodrigo, John Corigliano, Stanley Weiner and Andreas Makris.

The aim of the study is to present historical prerequisites, aesthetic ideas, used expressive and instrumental means, technical techniques and interpretive problems in the works under consideration.

The research method includes: bibliographic analysis, historiographical method, analysis and synthesis, comparative analysis and executive observations and practice.

The dissertation has a volume of 119 pages, including: Introduction, Chapter One, Chapter Two, Conclusion, Contributions, Bibliography (98 sources), 48 musical examples and publications on the topic.

CHAPTER ONE - Stylistic and technical characteristics in the capriccios for solo violin by composers from Russia, the USA, Poland and Spain.

Here, the PhD student makes a historical review and etymological analysis of the genre of Capriccio for solo violin from its birth in the first half of the 19th century in the works of Locatelli and Paganini, with original comparisons with the work of Bach in terms of forming, polyphony and improvisation, as well as a kind of parallel with the work of P. Hristoskov, related to the use of dance rhythms and folk elements.

In the same chapter of his dissertation, thanks to his performance and teaching experience, Evgeni Noev makes an in-depth instrumental and interpretive analysis of works by composers from Russia, Poland, the USA and Spain, systematizing the characteristics of the capriccio genre in the music of the twentieth century.

in the works of: Konstantin Mostras - Recitative and Toccata, Grazyna Bacewicz - Polish Caprice for Solo Violin (1949) and Caprice for Solo Violin (1952), John Corigliano "The Red Violin" - a theme with variations for solo violin (1997), Stanley Weiner - Seven capriccios for solo violin (1962), dedicated to seven great violinists of the XXth century - Y. Menuhin, J. Sziget, N. Milstein, A. Grumiaux, H. Szeryng, L. Persinger and I. Stern.

Joaquín Rodrigo - Capriccio for solo violin "Bow to Sarasate" (1944) and Andreas Macris - Tonal Caprice (1986).

CHAPTER TWO - Performance Problems in the Capriccios for Solo Violin of Bulgarian Composers.

The first section includes an analysis of the two cycles of 12 and 24 capriccios for solo violin by Petar Hristoskov. The second section is dedicated to the cycle of 9 capriccios for solo violin by Vasko Abadzhiev, Caprice by Leon Suruzhon and Capriccio for solo violin by Yordan Goshev.

Petar Hristoskov (1917-2006) is one of the colossi in Bulgarian musical history for all times. A brilliant concert violinist, a bright and colorful composer, as well as a prominent pedagogue, professor at the Conservatory of Music (today's National Academy of Music "Prof. P. Vladigerov"), who created a galaxy of impressive violinists who have built a career as performers and pedagogues in Bulgaria and abroad - the great conductor Dobrin Petkov, Petar Arnaudov, Elisaveta Kazakova, Georgi Tilev, Vesko Eshkenazy and others.

Evgeni Noev is one of them, who received the rare opportunity to develop, since his childhood, as a violinist and musician under his great Master. It is no coincidence that Petar Hristoskov's work for solo violin occupies the culminating point of the doctoral student's dissertation. It is caused by the work of the violinist-composer with his students and inspired by Bulgarian folklore, as well as by the music of the XXth century in Europe in later opuses. The capriccios are dotted with multi-colored melodic lines, characteristic Shopian intonations, colorful rhythmic pattern, brilliant

virtuosity, recreated through all instrumental elements of the left and right hand technique. The capriccios for solo violin op.1 and op.24 by P. Hristoskov are a real national treasure. They combine all possible instrumental and artistic challenges for violinists and pedagogues, which make them commensurate with those of Paganini, Lipinski and Wieniawski.

12 Capriccios for solo violin, op. 1 (1952) is the first cycle in which P. Hristoskov laid the foundation for his idea, namely, the construction of his own virtuoso school and repertoire inspired by Bulgarian folklore. This cycle was performed and recorded for the first time by the composer himself in 1975 for "Balkanton".

Evgeni Noev examines in detail and with professional skill each of these miniature masterpieces, analyzing their structure, as well as their instrumental and artistic specifics.

The Second Cycle, 24 Bulgarian Capriccios for Solo Violin, op. 24, is dedicated to the prominent violinist Evgenia-Maria Popova, who is a student of Petar Hristoskov and performs the premiere performance of the Capriccios and releases them on CD with the Italian music house "Dynamic". This cycle is the very emanation in Hristoskov's work. Here we observe the development and enrichment of the instrumental means of expression to the highest degree. The folklore presence gave way to the influence of the New Viennese School of the 20th century (the Second Viennese School), as well as the new Polish School, with its representatives Grazyna Bacewicz, Penderecki, Lutosławski, Schäfer and Rudzinski.

Evgeni Noev puts the multi-genre nature in P. Hristoskov's Capriccii op.24 as the main angle in his research and on this basis he groups and analyzes them in detail, structurally, instrumentally and interpretively, contributing with his ideas and instrumental solutions.

The second section of Chapter Two of Evgeni Noev's dissertation is dedicated to the genre of Capriccio for solo violin in the works of Vasko Abadzhiev, Leon Suruzhon and Yordan Goshev. An interesting look at the work of these bright artists from different generations, with a significant presence in Bulgarian musical history.

Vasko Abadzhiev (1926-1978), the phenomenal and inimitable Bulgarian violinist, who left an unforgettable mark in the world performing art, created his cycle of 9 capriccios for solo violin, which are not subject to the trends in the genre.

Evgeni Noev analyzes each capriccio with its typical character, tonal connections and specificity in the metrorhythm, noting that cantilena and danceability prevail over virtuosity and bravura.

Léon Suruzhon (1913 – 2007) is a prominent Bulgarian-Belgian violinist and prominent pedagogue, known for his performing and teaching activities in Europe and Asia. He built some of the best representatives of the Bulgarian violin school - Yosif Radionov, Angel Stankov, Dora

Ivanova, Veselin Parashkevov and others. He is a holder of the title "Doctor Honoris Causa" of the National Academy of Music "Prof. P. Vladigerov".

Evgeni Noev notes and analyzes Leon Suruzhon's Capriccio for solo violin as a vivid example of this genre. Free from the limitations of the time signature, without a fixed metrorhythmic frame, the capriccio is built in a free form, with the character of a cadenza in the genre of Instrumental Concerto. If the influence of folklore is felt in Suruzhon's studies, then technically complex texture and fingering prevail here, with not a few agogic deviations.

Yordan Goshev (1960) is a composer and professor at the South-West University "Neofit Rilski". In his work there is a synthesis between Bulgarian musical roots and compositional techniques relevant to our time. He graduated from the National Academy of Music "Prof. P. Vladigerov" with two piano specialties under Prof. Atanas Kurtev and composition with prof. Alexander Taney. Yordan Goshev's works are performed not only in Bulgaria, but also in a number of European countries. He has sound recordings and sheet music editions in Bulgaria, Armenia, Belgium, Germany, Italy and the Netherlands.

Yordan Goshev's Capriccio for solo violin is a typical example of the author's characteristic composer's style, namely, a combination of lines from the Rhodope and Pirin folklore with contemporary composer's techniques.

Evgeni Noev analyzes in detail the structure and richness of expressive and instrumental means that weave the complex texture of the work.

Getting acquainted with the dissertation of Evgeni Noev, I am deeply impressed by the choice of the topic and the way it is developed, which turns it into a high-value scientific research with indisputable contributions in many aspects:

1. The first scientific development of the genre of Capriccio for solo violin of works from the XXth century by Bulgarian and foreign composers.
2. Comparison of traditions and innovations in the schools of composers in Bulgaria and other European countries.
3. Indisputable contribution and high professional morale in terms of the preservation and performance of Bulgarian classical music and the emphasis on its value worldwide.
4. The analysis of the works, structural, instrumental and interpretive, backed by the personal sheet music material of the PhD student and his individual decisions and guidelines, has an educational character.

With respect and professional satisfaction from the dissertation, assisted by the supervisor Prof. Ivanka Vlaeva, PhD, I propose to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "Theory and Practice of Performing Art", professional field 8.3 Music and Dance Art to EVGENI NOEV NIKOLOV.

Prof. Velika Tsonkova, PhD

13.05.2026, Sofia

